

INFORMATIKA

7–12. évfolyam

Célok és feladatok

Az információs és kommunikációs kultúrát minden gyermek számára hozzáférhetővé kell tenni. Az informatikai nevelésnek meg kell mutatnia, hogy a *természetes* és a *technikai környezet* mellett létezik a jelek, kódok, szoftverek *virtuális környezete* is (program, szöveg, kép, mozgókép, hang ...), amely az emberiség praktikus, tudományos, művészi és sok másféle információit "hordozza" és megjeleníti. Az informatikaoktatás célja, hogy a tanuló mozogjon otthonosan ebben a virtuális környezetben. Képes legyen a különféle alkalmazások kezelésének elsajátítására, együttműködésre és a problémák, feladatok megoldására IKT eszközökkel. Törekedni kell az érdeklődés felkeltésére a kreativitás és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére, hogy az informatika iránt különösen fogékony gyermekek - megfelelő továbbtanulás után - később az információs gazdaságban mint alkotó munkaerő dolgozhassanak.

Az ipari társadalom kialakulásával *az iskola átalakult*, a mai iskolának is meg kell változnia az információs társadalom igényeinek megfelelően. Az iskolarendszer feladata a tanulók felkészítése az információs társadalom viszonyaira. Nevelni kell a tanulókat az információs termékek és szolgáltatások kritikus, etikus és értő befogadására, fogyasztására, (Fogyasztót védő szempontok pl. panaszok intézése az elektronikus vásárlás területén), hogy az IKT használatával tudjanak tanulni, alkotni, dolgozni, művelődni, kapcsolatot, közösséget teremteni és szórakozni.

Megváltozik *a pedagógus szerepe* is: előtérbe kerül az információk közötti eligazodást segítő, tanácsadó szerepe, az ismeretek birtokosából és átadójából *a tudás navigátorává és a kompetenciák fejlesztőjévé kell válnia*. Az informatikai eszközök lehetőséget teremtenek az egyéni ütemű tanulásra is, a tehetségekkel és a lemaradókkal való speciális foglalkozásra. Ennek leghatékonyabb módját a több éven keresztül tanult informatika tantárgy és az iskolai élet egészében jelen lévő informatikai nevelés biztosíthatja.

Az informatikaoktatás célrendszere összhangban van a **Nemzeti alaptantervben** is megjelenő **kulcskompetenciákkal**. Ezeket a célokat és feladatokat differenciáltan és *az életkori sajátosságoknak megfelelően* kell értelmezni.

Fejleszteni kell a *gyerekek digitális kompetenciáját*. A társadalom információs technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: az információ felismerése, keresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje, továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten.

A digitális kompetencia magában foglalja az információs technológiák lehetőségeinek értését és használatukhoz szükséges képességet, készséget a szövegszerkesztés, táblázatkezelés, képszerkesztés, prezentáció, adatbázisok, adattárolás, Internet-szolgáltatások, elektronikus kommunikáció terén, a személyes és társadalmi életben, a tanulásban, a munkában, a kutatásban és a szabadidőben. Az egyénnek ismernie kell az információ hitelességével, megbízhatóságával és kritikus értékelésével kapcsolatos kérdéseket, az etikai és jogi vonatkozások alapjait.

A digitális kommunikáció az *anyanyelvi és idegen nyelvi* (szóban és írásban történő) kommunikáció kiterjesztésének tekinthető, - gyakran „digitális írástudásnak” is nevezik – amennyiben magában foglalja a multimédiás, hipermédiás kommunikációt és azt az „alkalmazói vizuális-manuális nyelvtudást”, amellyel a számítógéppel kommunikálunk. Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaelemeit ki kell egészíteni a digitális médiumok rutinos használatának kompetenciáival: szövegek, táblázatok, diagramok, hangok és mozgóképek szerkesztése, értelmezése, prezentálása, különféle alkalmazásokban és az interneten.

A számítógépeket eredetileg nagy mennyiségű matematikai számítás gyors elvégzésére fejlesztették ki, ezért nem meglepő a matematikai és az informatikai kompetenciák rokonsága. Az

informatikában fontos szerepet kap a *matematikai kompetencia fejlesztése*, azaz a matematikai gondolkodás és problémamegoldás fejlesztése, az algoritmusok alkalmazásának képessége, mindennapi problémák megoldása és a világ rendszereinek, folyamatainak informatikai (számítástechnikai) modellezése során. Mindezeken túlmenően a tevékenység-algoritmusok nagy szerepet játszanak a számítógépes kommunikációban, az alkalmazások és az információk kezelésében is.

A *természettudományos kompetencia* készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázzuk és előre jelezzük a természeti folyamatokat illetve a rendszerek mozgását, tulajdonságait. A matematika köztudottan a természetleírás, különösen a fizikai leírás átütő erejű eszköze, nyelve. A természeti rendszerekre vonatkozó számítások azonban gyakran nagy nehézségekbe ütköznek, továbbá jelentős probléma bizonyos mérések során nyert nagy mennyiségű adat informatikai kezelése, feldolgozása is. A korszerű számítógépek és modellek alkalmazásával azonban korábban elképzelhetetlen mennyiségű számítást lehet rövid idő alatt elvégezni. Ezzel a természettudományos és műszaki modellezés praktikus szempontból magasabb szintre lépett. Az informatikai-számítástechnikai kompetencia itt kapcsolódik szorosan a matematikai és a természettudományos kompetenciához. A természettudományos és műszaki-technikai kompetencia magában foglalja a kételkedő, kritikus és kíváncsi attitűdöt, a megismerés és konstruálás iránti vágyat, valamint a biztonsággal és fenntarthatósággal kapcsolatos etikai kérdések iránti érdeklődést is. Ezen a ponton szintén kapcsolódik az informatikához.

A *hatékony és önálló tanulást* nagymértékben segítheti az informatika azzal, hogy új eszközöket ad a kezünkbe: általános és speciális alkalmazások, elektronikus tananyagok, e-könyvek, internetes adatbázisok, multimédia oktatóprogramok, valamint elektronikus oktatástechnikai eszközök (projektor, interaktív tábla ...). A hatékony és önálló tanulás fel is tételezi, hogy rendelkezünk megfelelő digitális kompetenciával, ismerjük és tudjuk használni a fenti eszközöket. Az informatikai eszközök segítik a motiváció és az összpontosított figyelem folyamatos fenntartását, ezért is alkalmasak a legtöbb tantárgy tanulására.

Az informatikai eszközök, a médiainformatika és az infokommunikáció lehetőségei új tanulási technikákat kínálnak minden tantárgyban a tanórákon és az órán kívüli felkészülésben. Az informatika tantárgy egyik célja, hogy a fenti eszközöket és módszereket megismertesse a tanulókkal.

Az informatika gyakorlatorientált tantárgy, ami nem csak azt jelenti, hogy jelentős a számítógépes gyakorlati tevékenység, hanem azt is, hogy a feladatok zöme a hétköznapi élettel, a közösségi, iskolai és családi életvitellel, a munkával, alkotással és tanulással kapcsolatos. Mindez kitűnő lehetőséget teremt a *szociális és állampolgári kompetenciák* fejlesztésére. Az IKT eszközök gyakori használata megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen a biológiai és mentális egészség megőrzésének képességével, ugyanis a túlzott informatikai eszközhasználat egészségkárosító és függőséget okozhat. Az internet soha nem látott mértékben lehetővé teszi más társadalmak és kultúrák megismerését és elismerését, ezzel lehetőséget nyújt az állampolgári kompetencia fejlesztésére. Az információ nyilvánossá válása lehetőséget ad a demokrácia erősítésére.

Az informatikaoktatás hozzájárul az *állampolgári kompetencia* fejlesztéséhez, amennyiben külön foglalkozik az informatika kultúrtörténetével és az információs társadalommal, kiemelve az informatika jogi és etikai vonatkozásait. Az informatikai kompetenciák szükségesek a munka világának szinte minden információkezelést és szellemi tevékenységet igénylő területén.

Az informatikaoktatás elősegíti a *kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia* tudatos fejlesztését is. A gyakorlati feladatok megoldása során olyan készségeket és képességeket fejleszt, mint a tervezés, szervezés, irányítás, elemzés, kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, egyénileg és csapatban történő munkavégzés. Az informatikaoktatás tág lehetőségeket teremt az innovatív és kreatív problémamegoldásra.

Az információs termékek alkotása, tervezése és gyártása során fontos szempont a mű, illetve a dokumentum esztétikai megjelenése és kifejezőképessége. (Gondoljunk a könyvkiadásra, a multimédiára vagy a webhelyekre.) Rohamosan fejlődik a digitális vagy digitalizált műalkotások,

illetve művészetek száma is. Az informatikaoktatás az *esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség* kompetenciafejlesztésének egyik korszerű eszköze.

A tantárgy keretében a környezeti nevelés alábbi szempontjait igyekszünk megvalósítani.

A tanulók

- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerzhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására;
- ismerjék meg a világháló nyújtotta környezetvédelmi lehetőségeket;
- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai teszteket;
- szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi posztereket, kiadványokat;
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések káros hatásait;
- váljanak képessé arra, hogy a más tárgyakban tanult környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel mutassák be;
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére különböző programok segítségével;
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit;
- ismerjék fel a túlzott számítógépezés, a gépek előtt töltött sok idő káros hatásait, hiszen így megfosztjuk magunkat társaink társaságától, a világ megismerésének lehetőségétől.

Fejlesztési követelmények

A tanuló ismerje meg és tartsa be a számítógépes munka szabályait, különös tekintettel a balesetek megelőzésére és az ergonómiai szempontokra. A berendezésekkel fegyelmezetten, a használati utasításokat pontosan követve dolgozzon. Sajátítsa el a számítógép-kezelés alapjait, mozogjon otthonosan a számítástechnikai környezetben: felhasználói szinten kezelni tudja a számítógépet és perifériáit. Szerezzen tapasztalatokat az informatikai eszközök és információhordozók használatában.

Legyen képes a különböző formákban megjelenő információt felismerni; tudjon információt különféle formákban megjeleníteni; szerezzen jártasságot az információk különféle formáinak (szöveges, hangos, vizuális) együttes kezelésében. A megszerzett információit legyen képes kiértékelni és felhasználni. Ismeretei önálló kiegészítéséhez szerezzen jártasságot a könyv- és médiatár, az Internet használatában. Szokjon hozzá az ismeretterjesztő irodalom, folyóiratok, lexikonok, kézikönyvek, különböző média, multimédia és hipermédia használatához.

Értse a közvetlen és a közvetett (technikai) kommunikáció lényegét. Legyen tájékozott a média (Internet, televízió, sajtó...) szerepéről az egyén és a társadalom életében.

Legyen képes a számítógéppel való interaktív kapcsolat tartására, tudja alkalmazni az operációs rendszer és a segédprogramok legfontosabb szolgáltatásait. Tartsa be a program- és adatvédelem szabályait. Tudja önállóan használni a hálózatot és annak alapszolgáltatásait. Tudjon kapcsolatot teremteni másokkal a hálózat révén, tudjon adatokat megkeresni, elérni a hálózati szolgáltatások alkalmazásával, tudjon oktatóprogramokat használni.

Ismerje a legalapvetőbb dokumentumformákat, ezeket minta alapján legyen képes megvalósítani, legyen igénye a mondanivaló lényegét tükröző esztétikus külalak kialakítására, különböző formában való megjelenítésére.

Legyen képes az adott probléma megoldásához kiválasztani az általa ismert módszerek, eszközök és alkalmazások közül a megfelelőt.

Ismerje fel és legyen képes különféle formákban megfogalmazni a környezetében előforduló tevékenységek algoritmizálható részleteit. Helyesen használja a logika bizonyos elemeit (és, vagy, nem, Ha ... akkor ...).

Tudjon keresni nyilvántartásokban kézzel, adatbázisokban egyszerű keresővel. Legyen képes értelmezni a programok által szolgáltatott válaszokat. Segítséggel ismerje fel az adatok közötti összefüggéseket.

Ismerje meg az informatika társadalmi szerepét, a programok használatának jogi és etikai alapjait. Ismerje meg és értékelje a magyar tudósok szerepét, tevékenységét a világ informatikai kultúrájának fejlődésében.

Legyen tudatában az öncélú és túlzott informatikai eszközhasználat egészségkárosító, személyiségromboló hatásának (pl. a számítógép-függőség, videojáték-függőség problémái). Igazodjon el a könyvtár tereiben, állományrészeiben, tudja igénybe venni szolgáltatásait. Használja rendszeresen az iskolai könyvtárat. Ismerje és alkalmazza a könyvtárhasználat szabályait és kövesse a könyvtárban való viselkedés normáit. A dokumentumtípusok formai és tartalmi sajátosságainak ismeretében legyen képes önálló használatukra. Lássa, hogy a technika fejlődésével az információk új és újabb ismerethordozókon jelennek meg, és szerezzen tapasztalatokat ezek használatában.

Ismerje a kézikönyvtár tájékozódásban betöltött szerepét. Iskolai feladatai megoldásához és mindennapi tájékozódásához tudja önállóan kiválasztani és használni a megfelelő segédkönyveket. Tudjon különböző szempontok szerint dokumentumokat keresni a könyvtár katalógusaiban, adatbázisaiban. Tudjon feladataihoz forrásokat választani, megadott szempontok alapján belőlük információkat szerezni és elvégzett munkájáról beszámolni. Tudjon a dokumentumokból szabályosan idézni és a forrásokra hivatkozni.

Tapasztalatai alapján lássa a könyvtár szerepét az ismeretszerzésben, a szabadidő tartalmas eltöltésében. Az iskolai könyvtár rendszeres igénybevételén túl ismerje meg és használja a lakóhelyi közkönyvtárat is.

Szerezzen tapasztalatokat arról, hogy az új technológiákon alapuló informatikai eszközök kibővítik a hagyományos könyvtári tájékozódás kereteit.

7. évfolyam

Évi óraszám: 37

Belépő tevékenységformák

Az informatikai eszközök használata

A személyi számítógép fő részeinek és működése lényegének megértése; a billentyűzet és az egér gyakorlott kezelése, a lemezmeghajtók és más perifériák használata.

Különbéle jelfajták csoportosítása; az információ és adat megkülönböztetése; különféle informatikai eszközök és kommunikációs rendszerek kipróbálása.

A számítógépes programokkal való kommunikáció leggyakoribb jeleinek megismerése és szabályainak (elsősorban a manuális algoritmikus tevékenységeknek) tudatos használata az operációs rendszer és a különféle alkalmazói rendszerek kezelése során.

Háttértáron és adathordozón az előírt könyvtárszerkezet kialakítása a létrehozás, törlés parancsok használatával. Állományok kijelölése, másolása, mozgatása, átnevezése, törlése. Ismert nevű állomány megkeresése adott háttértáron. Kiválasztott állomány vagy könyvtár tartalmának tömörítése programmal, a tömörített állomány kicsomagolása.

A helyi hálózat használata.

Informatika-alkalmazói ismeretek

Egyszerű multimédiás dokumentumok összeállítása. Egyszerű bemutatók készítése, vetítése. A feladathoz megfelelő alkalmazás kiválasztása. Például bemutató készítése kiselőadáshoz környezetvédelmi vagy informatika-történeti témához.

Információszerzés adatbázisból, a hálózatról, ill. az internetről. A megtalált információ gyűjtése, feldolgozása. Internetes adatbázisok használata tantárgyi feladatok megoldásához, például térképek használata, építmények, objektumok keresése.

Infokommunikáció

Hasznos webhelyek és adatbázisok felkeresése, az egyszerű kulcsszavas és tematikus keresés módjának megismerése és gyakorlása. Egy letöltött weboldal részletének elmentése saját háttértárra vagy új állományba a vágólap használatával. Valamely kiválasztott témáról cikkek, e-könyvek keresése, részleteinek letöltése, fájlok letöltése. Képek videók keresése, letöltése és rendezése híres művészekről, énekesekről vagy sportolókról.

Egy levelezőprogram használata. Saját e-mailcím létrehozása és használata. A címzett, a tárgy, a másolat és más adatok kitöltése. Állományok csatolása a levélhez. A mobiltelefon szolgáltatásainak bemutatása (sms, mms).

A digitális médiumok (elektronikus könyv, folyóirat, digitális zene, videó, tévé) alkalmazása a megismerési folyamatban. Tantárgyi multimédia oktatóprogramok kezelése.

Infotechnológia

Elemi és összetett adatok megkülönböztetése, kezelése. Adott feladat megoldásához algoritmus tervezése. Szekvenciális és feltételes vezérlés, ciklusos programok értelmezése, kódolása, kipróbálása.

Grafikával, szöveggel kapcsolatos programok készítése. Egyszerű a mindennapi élethez kapcsolódó logikai és matematikai feladatok megoldása. Különböző számításműveletű adatok használata.

A túlzott informatikai eszközhasználat (számítógépes játékok, tévé, videó) veszélyeinek, személyiséget károsító hatásainak megbeszélése. A függőség megakadályozása.

Könyvtárhasználat

Különböző típusú könyvtárak megismerése. Az elektronikus könyvtárak szolgáltatásainak igénybevétele. A kézikönyvtár jellemző könyvtípusainak felhasználása a szaktárgyi tájékozódásban. Tájékozódás a korosztálynak készült informatika tárgyú lexikonok, ismeretterjesztő könyvek, folyóiratok körében.

Irányított forrás- és információkeresés a direkt és indirekt tájékoztató eszközöknek megfelelő keresési módszerek alkalmazásával.

TÉMAKÖRÖK

TARTALMAK

I. (10 óra)

Az informatikai eszközök használata

1. **Hardver- és szoftverkörnyezet**
(3 óra)

A számítógép fő részei. Számítástechnikai eszközök kezelése. Billentyűzet, egér, lemezmeghajtók, nyomtató, szkennel (mikrofon, hangszóró, fülhallgató), digitális fényképezőgép. Hordozható számítógép. Mobil-kommunikációs eszközök. A jelek csoportosítása és átalakítása. Digitális jelek és az adatmennyiség.

2. **Az operációs rendszer és környezete**
(7 óra)

Az operációs rendszer és/vagy egy segédprogram alapszolgáltatásainak használata. Könyvtárszerkezet kialakítása háttértáron és adathordozón. Kiválasztott állományok másolása, mozgatása, átnevezése, törlése. Tömörítés és kibontás. A hálózat használatának

II. (13 óra)

Informatika-alkalmazói ismeretek

1. **Multimédiás dokumentumok készítése**
(11 óra)

Képek bevitele (szkennelés), digitális fényképezés. Multimédiás dokumentumok készítése. Bemutató készítése. Szöveg, kép, hang kezelése. A szövegegységek. Szöveg átrendezése, keresés, csere, helyesírás. A karakter-, bekezdés- és oldalformázás. Kisebb méretű dokumentum tervezése, szerkesztése. Szöveges és rajzos dokumentumok tervezése, az elkészítés szokásos menete.

2. **Adatbázisban keresés**
(2 óra)

Információszerzés adatbázisból, számítógépes hálózathálóból.

III. (6 óra)

Infokommunikáció

1. **Adatok keresése az interneten**
(2 óra)

Infokommunikáció, adatátvitel. Hasznos webhelyek, távoli adatbázisok.

2. **Internetes kommunikáció**
(2 óra)

Az elektronikus levelezés, kiegészítő információk, levélmelléletek. Mobilkommunikáció.

3. **Médiainformatika**
(2 óra)

A hagyományos médiumok digitális (elektronikus) változatai. Multimédia oktatóprogramok, oktatási anyagok

III. (6 óra)

Infotechnológia

1. **Feladatmegoldás, algoritmizálás**
(2 óra)

Elemi és összetett adatok. Algoritmusok tervezése. Algoritmusok készítése, leírása algoritmus-leíró nyelven. A program futtatása, tesztelése, javítása. A lépésenkénti finomítás

2. **Információs társadalom**
(2 óra)

Az informatikai eszközhasználat veszélyei. Az IKT eszközhasználat és az emberi kapcsolatok, viselkedési szabályok.

3. **Könyvtári informatika**
(2 óra)

Könyvtártípusok. Az elektronikus könyvtár lehetőségei és alkalmazása a tanulási folyamatban, a közhasznú tájékozódásban

és a rekreációban. A kézikönyvtár jellemző könyvtípusai.
Irányított forrás- és információkeresés

Év végi ismétlés
(2 óra)

A továbbhaladás feltételei

A tanuló legyen képes a számítógép legfontosabb perifériáit kezelni. Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárstruktúrájában. Tudja használni a számítógép karbantartásához szükséges segédprogramok egyikét, vagy az operációs rendszer néhány szolgáltatását. Ismerje és tudja kezelni a multimédia alapelemeit (szöveg, kép, hang). Tudja használni az elektronikus levelezés alapszolgáltatásait. Képes legyen egyszerű feladatokhoz (néhány utasításból álló) algoritmusokat készíteni. Ismerjen fel algoritmus-szerkezeteket (elágazás, ciklus). Ismerje a könyvtártípusokat. Tudja használni az elektronikus könyvtárat. Tudjon információt keresni a segédkönyvekben (szótár, lexikon, enciklopédia) és az interneten.

8. évfolyam

Évi óraszám: 37

Belépő tevékenységformák

Az informatikai eszközök használata

Adatok gyűjtése, kiselőadások összeállítása a mai számítógépekről. Védekezés a vírusok terjedése ellen.

Informatika-alkalmazói ismeretek

Szöveges dokumentumokban tabulátorok használata. Táblázat beszúrása, formázása, feltöltése adatokkal. Dokumentumok formai és tartalmi javítása, a helyesírás ellenőrzése. Szöveget, képet vagy táblázatot tartalmazó dokumentumok készítése.

Az adatok táblázatos formában történő megjelenítése, előnyeinek bemutatása. A táblázatkezelés alapfogalmainak (cella, sor, oszlop, hivatkozás, képlet) megismerése egyszerű példákon. Táblázatok létrehozása, módosítása (adatbevitel, mozgatás, másolás, törlés). Az elkészült munka tárolása, kinyomtatása. Táblázathoz diagram készítése. Kész táblázatból és diagramból az adatok között meglévő összefüggések felismerése, olvasása. Különböző tantárgyakhoz kapcsolódó táblázatok megismerése, egyszerű tantárgyi feladatok megoldása táblázatkezelővel. Keresés tantárgyi adatbázisokban.

Infokommunikáció

Egyszerű weblapok szerkesztése és elhelyezése az interneten. Szövegek, képek elhelyezése az interneten. Böngészés. Tematikus és kulcsszavas keresés az interneten.

Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásainak használata. Vásárlás az interneten. Panaszok intézése az elektronikus vásárlás területén. Termékek, szolgáltatások keresése és megrendelése.

A számítástechnika történetére vonatkozó adatok gyűjtése, rendszerezése; tájékozódás a mai hardvereszközök világában; adatok gyűjtése a számítógép, a robotok és más informatikai eszközök alkalmazási területeiről, tanári irányítással, könyveket, folyóiratokat és az internetet forrásként használva. Előadások, dolgozatok készítése az információs társadalom egy-egy jellemző vonásáról, problémájáról.

Források értékelése a megbízhatóság szempontjából. A szerzői jog fogalmának megismerése. Informatikai eszközök és szoftverek etikus használata.

Könyvtárhasználat

Szaktárgyi problémához megfelelő médium kiválasztása. Források keresése a könyvtári katalógusokban tárgyszavak, ill. szakjelzetek segítségével.

Információkeresés hagyományos és elektronikus forrásokból. Forrásfelhasználás algoritmusának és etikai szabályainak alkalmazása.

Forrásjegyzék készítése.

TÉMAKÖRÖK

TARTALMAK

I. (3 óra)

Az informatikai eszközök használata

1. Hardver- és szoftverkörnyezet (3 óra)

Korszerű digitális számítógépek. A számítógéppel való kommunikáció alapelemei és szabályai. A használt informatikai eszközök működési elveinek bemutatása. Adatvédelem, adatbiztonság.

A vírus fogalma, fajtái. A vírusterjedés megakadályozása.

II. (20 óra)

Informatika-alkalmazói ismeretek

1. Dokumentumok készítése (8 óra)

Kisebb méretű dokumentum tervezése, szerkesztése (Például levél, újságoldal készítése.). Tabulátorok használata. Szöveg átrendezése, keresés, csere, helyesírás. Táblázat beszúrása szöveges dokumentumba.

2. Táblázatok, diagramok (12 óra)

Táblázatok használata a hétköznapi és az iskolai életben. Cella, sor, oszlop, hivatkozás, képlet. Adatok formátuma, típusai (szöveg, szám, pénznem).

Az adatok csoportosítása értelmezése, azok grafikus ábrázolása, következtetések levonása.

Diagramok, grafikonok készítése táblázatból.

III. (12+2 óra)

Infokommunikáció

1. Adatok keresése az interneten (4 óra)

Weblapkészítés. A weboldal tulajdonságai, szövegformázás, kép beillesztése, hivatkozások. A weblap publikálása. Egyéb publikálási lehetőségek, például blog, fotótár.

Tematikus és kulcsszavas keresők. Keresés meglévő adatbázisban.

2. Internetes mobilkommunikáció (2 óra)

Az internet szolgáltatásairól.

E-kereskedelem, webáruházak

3. Információs társadalom (4 óra)

A számítástechnika történetéből. Magyar tudósok szerepe az informatikai kultúra fejlődésében. A hálózati szolgáltatások kialakulásának rövid története.

A számítógépek alkalmazási területei a társadalomban.

Különböző számítógéppel ellátott eszközök, rendszerek (például gépkocsi, lakás, robot). Az informatika fejlődési irányai.

Az információ hitelessége. Szerzői jog. Szabad felhasználás körébe tartozó adatok, dokumentumok bemutatása példákkal. Felhasználói etika.

4. Könyvtári informatika (2 óra)

Az iskolai könyvtár teljes körű használata. Tárgyi katalógusok (hagyományos és elektronikus formában). A tematikus keresés algoritmusai. Keresési szempontok kifejezése a könyvtár kódrendszerével.

A forrásfelhasználás szabályai.

Év végi ismétlés (2 óra)

A továbbhaladás feltételei

A tanuló ismerje a számítógép fontosabb alkalmazási területeit és jelentőségét a mai társadalomban. A tanuló ismerjen fel algoritmus-szerkezeteket (elágazás, ciklus). Tudjon néhány lépéses algoritmusokat alkotni. Minta alapján tudjon dokumentumot készíteni. Tudjon adatokat táblázatos formában megjeleníteni. Tudja, hogy a tárgyszó, illetve szakjelzet a könyv tartalmát fejezi ki. Tudjon a szakjelzet alapján a szabadpolcon ismeretterjesztő műveket keresni. Legyen képes – segítséggel – egyszerű keresési feladatokat megoldani a tárgyi katalógus felhasználásával.

9. évfolyam

Évi óraszám: 74

Belépő tevékenységformák

Hardver- és szoftverkönyezet

A számítógépterem rendjének, a gépek balesetmentes használatának megismerése. A perifériák helyes használata. Adott informatikai eszközök kezelésének gyakorlása. Az informatikai környezet tudatos alakítása. Az eszközök működési elvének megértése.

Például gyűjtünk információkat korszerű IKT eszközökről kiscsoportokban.

Az operációs rendszer és környezete

Be- és kilépés az iskolai hálózatba. A helyi rendszer, illetve a számítógépes hálózat szolgáltatásainak használata. Szoftverek, adatok etikus használata. Például rendezzünk „vadászatot” kártékony programok és kéretlen levelek ellen. Rendezzünk „nagytakarítást”: törlés, tömörítés, biztonsági másolat, töredezettség-mentesítés ...

Problémamegoldáshoz a hardver- és a szoftvereszköz tudatos választása.

Az információ és a kód

Az analóg és a digitális jel különbözőségének és átalakíthatóságának megértése. Az információ, az adat, az adatmennyiség fogalmainak helyes használata.

Például keressünk, gyűjtünk szép vagy egzotikus jeleket. Keressünk titkosírásokat. Titkosírások készítése, megfejtése, kódolás. Számok átváltása a kettes, tízes és tizenhatos számrendszerek között. Kalkulátor használata átváltásra. Karakterek kódolása. Logikai műveletek végzése. Logikai feladatok megoldása.

Például oldjunk meg érdekes rejtvényeket. A mobiltelefon korszerű szolgáltatásainak használata.

Kommunikáció az interneten

Levelező program speciális beállításainak alkalmazása. Levelezőlisták használata. Keresés az adatbázisokban. Böngészés és összetett keresés az interneten. Képek és multimédiás anyagok keresése és felhasználása. Térképek használata a világhálón.

Fórumok használata. Csevegés, telefonálás az interneten.

Tranzakciók az interneten

Termékek és szolgáltatások rendelése és vásárlása.

E-kereskedelemben történő vásárlás.

Tudatos vásárlóvá nevelés.

Médiainformatika

Elektronikus könyv kezelése, olvasása.

Internetes portálok látogatása: tévé, rádió, újság.

Virtuális valóság megtekintése, és lehetőség szerint alkalmazása.

Képszerkesztés és grafika

Rajzoló és képszerkesztő alkalmazások használata. Konvertálás a különböző képformátumok között. A megfelelő rajzeszköz kiválasztása. A rajzeszközök és a színek kezelése. Rajzok, ábrák készítése. Digitális fényképek alakítása retusálása, nyomtatása. Rajzos-szöveges dokumentumok tervezése, az elkészítés szokásos menete.

Például képgaléria készítése iskolai eseményekről, rendezvényekről vagy szép épületekről vagy híres és elismert emberekről.

Szövegszerkesztés

Szövegbevitel, gépelés, javítás, korrektúra.

Kész dokumentum mentése, nyomtatása. Konvertálás formátumok között. A szöveg karakter szintű formázása.

Bekezdések formázása, igazítása, behúzása, listák. Esztétikus oldalak készítése. Képek beillesztése, másolása, formázása.

Tabulátorok alkalmazása a dokumentumban.

Többhasábos szöveg készítése.

Táblázatok bevitele, formázása.

Bekezdésstílus készítése. Körlevél szerkesztése.

Meghívó, levél, kérvény, meghatalmazás, szerződés, névjegy készítése.

Összetett dokumentumok alkotása leírás és minta után vagy szabadon.

Például készítsük el kiscsoportban egy osztálykirándulás szépen formázott beszámolóját. A látott nevezetességeket bemutató, az átélt eseményeket leíró formázott szövegeket, képeket és

Multimédiás elemek szerkesztése

Multimédia dokumentumok készítése, szerkesztése. Hanganyagok és mozgóképek lejátszása multimédia számítógéppel.

Például szerkesszük a kiránduláson felvett videókat és mutassuk be az osztálynak.

Weblapok szerkesztése

Hipertext dokumentumok létrehozása és használata. Szöveget, képet tartalmazó esztétikus weblapok készítése, formázása.

Hivatkozások rendszerének létrehozása.

Táblázatok készítése weblapon.

Rétegek létrehozása.

Dinamikus objektumok elhelyezése a weboldalon (animációk, hangok, mozgóképek).

Például készítsünk saját vagy osztály honlapot. Készítsünk honlapot egy tetszőleges (képzeletbeli) vállalkozásnak, alapítványnak, intézménynek ...

Publikáció az interneten

Weboldalak, kisebb webhelyek publikálása az interneten, webfejlesztő vagy ftp program alkalmazásával.

Publikáljuk a honlapunkat

Prezentációkészítés

Esztétikus, dinamikus és interaktív bemutató tervezése a tartalom, forma és működés szempontjából. Bemutatók, elektronikus faliújságok létrehozása. Bemutatók szerkesztése. Bemutatók vetítése és kiselőadások megtartása.

Például készítsünk reklámot, kirakati bemutatót egy vagy több termék részletes bemutatásához.

Készítsünk interaktív bemutatót egy utazásról.

Táblázatkezelés

Táblázatkezelővel megoldható feladatok áttekintése. Adatok csoportosítása, értelmezése. A feladatmegoldáshoz szükséges táblázatok, adattípusok tervezése. Adatok bevitele a táblázatba. Műveletek, képletek, függvények alkalmazása. Táblázatok formázása, diagramok készítése. Tantárgyi feladatok megoldása.

Például oldjunk meg fizika feladatokat, modellezzünk fizikai rendszereket táblázatkezelővel. Végezzünk gazdaságossági számításokat, az egyéni életvitelt érintő problémák kapcsán (biztosítás, mobil tarifák ...) Függvények ábrázolása. Adatok grafikus ábrázolása, statisztikai jellemzők kiszámolása, következtetések levonása.

Könyvtári informatika

Kutatások és kiselőadások, bemutatók a könyvtárak kultúrtörténetéből. A könyvtári szolgáltatások megismerése. Megadott művek keresése és tematikus gyűjtőmunka a könyvtár állományában. Forrás- és információkeresés.

Például keressünk szövegeket és oktatási anyagokat a „hatékony és önálló tanulás” témakörben, a könyvtárban és az interneten. Elemezzük a talált anyagokat és állítsunk össze 1 - 3 oldalas ajánlást, különféle hivatkozásokkal „Hogyan tanuljunk?” címmel.

A médiumok megkülönböztetése formai és használati jellemzőik, információs értékük alapján. Különböző könyvtári médiumok használata.

TÉMAKÖRÖK

TARTALMAK

I. (6+1 óra)

Az informatikai eszközök használata

3. **Hardver- és szoftverkörnyezet**
(3 óra)
Ergonómiaileg megfelelő számítógépes munkakörnyezet.
A Neumann-elvű és más számítógépek felépítése.
A számítógép és különféle perifériái. Informatikai eszközök kezelése.
Egyes informatikai eszközök működésének fizikai, elektronikai alapjai.
4. **Az operációs rendszer és környezete**
(3 óra)
Az operációs rendszer és a segédprogramok kezelése, szolgáltatásai.
A hálózatok felépítése.
A helyi számítógépes hálózat kezelése és szolgáltatásai.
Adatbiztonság és a kártékony programok.
Szervizműveletek.

II. (8+1 óra)

Infokommunikáció

1. **Az információ és a kód**
(3 óra)
A jelek sokfélesége.
Az információ és az adat fogalma.
Titkosítás és a kód. Kettes számrendszer.
Számok és karakterek kódolása. Kép- és hangkódolás.
Logikai műveletek.
2. **Kommunikáció az interneten**
(3 óra)
Az elektronikus levelezés fejlett szolgáltatásai. Levelezőlisták.
Közhasznú adatbázisok az interneten. Hasznos webhelyek.
Céltudatos információkeresés az interneten, részletes keresés logikai kapcsolatokkal, kereső kifejezések, szűrők. Térképek az interneten.
Multimédiás anyagok keresése és alkalmazása.
Csoportos kommunikációs formák az interneten (fórum, csevegés, telefonálás...).
3. **Tranzakciók az interneten**
(1 óra)
Vásárlás, rendelés, ügyintézés az interneten és/vagy mobilon, telefonon.
Banki ügyintézés. Hivatalos ügyek intézése (önkormányzati ...).
4. **Médiainformatika**
(1 óra)
Digitális média(eszközök) az interneten.
E-könyvek, portálok.

**Összefoglalás,
számonkérés**
(2 óra)

III. (46+6)

Informatika-alkalmazói ismeretek

1. **Képszerkesztés és grafika**
(4 óra)
Képszerkesztők fontosabb szolgáltatásai. A digitális színes képek felépítése és formátumai, típusai.
A rajzolás eszközei. Képek vágása és retusálása. Fények és színek módosítása. Rétegek használata. Transzformálás. Feliratok.
Képek nyomtatása.

- 2. Szövegszerkesztés** (12 óra)
Egy szövegszerkesztő szolgáltatásai.
Szövegbevitel, javítás, módosítás. Mentés és nyomtatás.
Dokumentumok formátumai. Karakterformázás. Bekezdésformázás, oldalformázás. Képek, objektumok beillesztése és formázásuk.
Tabulátorok, hasábok. Táblázatok formázása. Stílusok, sablonok használata. Körlevél.
Dokumentumtípusok.
- 3. Multimédiás elemek** (2 óra)
A multimédia elemei: szöveg, rajz, fénykép, videó, hang, animáció.
- Összefoglalás, számonkérés** (2 óra)
- 4. Weblapok szerkesztése** (6 óra)
A web mint hipermedia rendszer.
Egy weblapszerkesztő szolgáltatásai. Weblapok tulajdonságai.
Szövegformázás. Képek tulajdonságai és formázásuk.
Abszolút és relatív hivatkozások létrehozása.
Táblázatok tulajdonságai. Táblázatok készítése, formázása. Rétegek tulajdonságai és szerkesztése.
Adatbevitel. Dinamikus információk.
- 5. Publikáció az interneten** (2 óra)
Adatok, dokumentumok elhelyezése megfelelő formátumban az interneten.
- Számonkérés** (1 óra)
- 6. Prezentáció-készítés** (6 óra)
Prezentációs dokumentumok felépítése, sablonok.
Szövegbevitel. Képek, mozgóképek. Rajzok. Animációk. Táblázatok, diagramok.
Vetítés, interaktivitás.
- Számonkérés** (1 óra)
- 7. Táblázatkezelés** (14 óra)
A táblázatkezelők szolgáltatásai.
A táblázatok felépítése, alapfogalmak.
Adattípusok és formátumok. Hivatkozások, műveletek, képletek.
Képletek és adatok másolása. Hivatkozás más munkalapra. Rendezés.
Táblázatformázás.
Különböző függvények használata.
Diagramkészítés, grafikonszerkesztés.
Logikai műveletek és függvények.
Keresőfüggvények.
- Összefoglalás, számonkérés** (2 óra)

IV. (4 óra)

Könyvtári informatika

Könyvtárhasználat

(4 óra)

Könyvtárak története.
Könyvtárak típusai és szolgáltatásai.
A könyvtári médiumok, dokumentumok csoportosítása.
Katalógusok és tájékoztató eszközök.
Forrás- és információkeresés.
Könyvtári médiumok használata a tanulásban.

V. (2 óra)

Év végi ismétlés

A továbbhaladás feltételei

A tanuló tudjon alapvető könyvtár- és állományműveleteket végezni a számítógépen. Ismerje a számítógép gyakori perifériáinak funkcióit, tudja használni azokat. Ismerje az adat, információ és kód fogalmát. Képes legyen egyszerű logikai feladatokat megoldani. Használja a leggyakoribb helyi és távhálózati kommunikációs lehetőségeket: e-mail, böngészés, keresés.

Ismerjen szövegszerkesztőt, rajzoló-képszerkesztő alkalmazást. Használjon és ismerjen különféle formátumú dokumentumokat. Önállóan tudjon minta és leírás alapján szöveges dokumentumot szerkeszteni. Tudjon rajzolni, képet módosítani, dokumentumban felhasználni. Tudjon multimédia hanganyagot, mozgóképet lejátszani. Tudjon egyszerű weboldalt szerkeszteni alkalmazással, hiperhivatkozást elhelyezni. Tudjon néhány diából álló esztétikus és tartalmas bemutatót készíteni és levetíteni. Ismerje a táblázatkezelés alapfogalmait, és feladatmegoldáshoz tudjon táblázatokat tervezni, szerkeszteni, benne képletekkel, függvényekkel számításokat végezni. Tudjon műveleteket táblázatban végezni, és összefüggéseket diagramon megjeleníteni.

Ismerje a könyvtártípusokat. Ismerje a könyvtári médiumokat, dokumentumokat, és használja az iskolai könyvtár alapvető szolgáltatásait. Legyen képes tájékozódni a könyvtár tér- és állományszerkezetében. Tudjon forrásokat keresni a könyvtár katalógusaiban.

11. évfolyam

Évi óraszám: 55

Belépő tevékenységformák

Algoritmizálás, adatmodellezés

Hétköznapi tevékenységsorok, algoritmusok leírása. Adott feladat megoldásához algoritmus tervezése. A szükséges adatok és eredmények megtervezése.

Elemi és összetett adatok, képletek és függvények használata.

Elágazások és ciklusok alkalmazása.

Fejlesztő rendszer használata. A kész program tesztelése és alkalmazása.

Típusalgoritmusok alkalmazása életszerű, gyakorlati feladatok megoldása során.

(Összegzés, keresés, megszámlálás, rendezés.)

Egyszerű modellek megismerése, „kísérletezés” a modellekkel.

Például oldjunk meg, algoritmizáljunk matematikai feladatokat, modellezzünk egyszerű fizikai rendszereket.

Adatbázis-kezelés

Adattábla, mező, rekord, kulcs, állomány fogalmak értése, helyes használata.

Adatok tárolásához egyszerű adatbázis tervezése és kialakítása.

Például készítsünk adatbázist a könyveinkről, lemezeinkről.

Adattáblák létrehozása. Űrlapok használata. Kapcsolatok kialakítása.

Lekérdezések. Jelentés készítése.

Kész relációs adatbázis alapszintű kezelése.

SQL programozás.

Használjunk adatbázisokat hétköznapi problémák (kérdések) megoldására! Például: hány kalóriát tartalmaz egy étel, hol és mikor játszanak egy filmet, színdarabot, milyen tömegközlekedési eszközzel és mikor juthatunk el A városból B-be?

TÉMAKÖRÖK

TARTALMAK

I. (16+3)

Infotechnológia

Algoritmizálás, adatmodellezés

(16 óra)

Algoritmusok a gyakorlatban.

Algoritmusok leírása általános eszközökkel.

Programozási nyelvek és a programok.

Egy fejlesztő rendszer használata.

Elemi adattípusok. Konstansok és változók. Adatok bevitele, tárolása és megjelenítése, közlése.

Képletek és függvények használata.

Feltételes elágazások. Ciklusok típusai.

Összetett adattípusok, tömbök.

Típusalgoritmusok.

Rekurzió.

A programkészítés lépései.

Összefoglalás, számonkérés

(3 óra)

II. (30+4 óra)

Informatika-alkalmazói ismeretek

Adatbázis-kezelés

(30 óra)

Adatbázismodellek, alapfogalmak.
Az adatbázis-kezelő főbb szolgáltatásai.
Adatbázis tervezése. Adattáblák közötti kapcsolatok.
Adattípusok, táblák létrehozása.
Űrlapok, interaktív adatkezelés.
Egyszerű lekérdezések.
Jelentés készítése, nyomtatása.
Többtáblás lekérdezések.
Szűrés, keresés, rendezés, összesítés.
Az SQL használata.

Összefoglalás, számonkérés

(4 óra)

III. (2 óra)

Év végi ismétlés

A továbbhaladás feltételei

A tanuló tudjon értelmezni alapvető algoritmusokat. Képes legyen egyszerű elágazást és ciklust tartalmazó algoritmust leírni és értelmezni. Képes legyen egyszerű feladat megoldásához algoritmust tervezni, leírni, kódolni, számítógépen futtatni és az eredményt értelmezni.

Tudjon információt keresni, megjeleníteni adatbázisban. Tudjon adattáblát feltölteni megfelelő adatokkal. Képes legyen adatbázisban egyszerű lekérdezést végrehajtani.

12. évfolyam

Évi óraszám: 48

Belépő tevékenységformák

Folyamatok és rendszerek modellezése

Egyszerű modellek megismerése vagy fejlesztése, „kísérletezés” a modellekkel.
Szimulációk számítógéppel, a paraméter-módosítás hatásai.

Problémamegoldás

Problémamegoldó tevékenység tervezése.
Problémák megoldása egyénileg vagy csoportban. Kooperatív munkák, projektek.

Az informatika fejlődéstörténete

Kutatómunkák és dolgozatok, prezentációk, weblapok írása és/vagy bemutatása, előadása az informatika történetének egy-egy érdekes eszközéről vagy technológiájáról.

Az információs társadalomról

Kutatómunkák az információs társadalomról.
A jellemzők megvitatása, összevetése a legújabb szociológiai, gazdasági adatokkal.
Az információ és a tudás mint érték: a társadalmi lét különböző szféráiból vett példák megbeszélése.

Etika és jog

Konkrét szoftverek csoportosítása.
Licencszerződések tanulmányozása, szövegértése.
A szerzői és a szabadalmi jogból idézett szövegek tanulmányozása, megértése.

Adatvédelem. Az információ megbízhatósága.

Adatok (adataink) csoportosítása az értékük és a szükséges védelem (titkosság) szerint.
Hagyományos és elektronikus hitelesítés.
Példák felkutatása a média információinak megbízhatóságával kapcsolatban, az „elhallgatott” információ szerepe.
A tudományos és az áltudományos ismeretek felismerése, megkülönböztetése

Könyvtári informatika Médiainformatika

A könyvtári információs rendszer felhasználása a tanulásban.
Információs szükségletek felismerése és kifejezése. Forrás- és információkeresés.
A problémahelyzetnek megfelelő tájékoztató eszközök kiválasztása és komplex használata.
A médiumok tartalmi hitelességének, formai esztétikai értékének megítélése.
Könyvtári médiumok alkotó felhasználása az etikai normák követésével.

TÉMAKÖRÖK TARTALMAK

I. (6 óra)

Év eleji ismétlés

**Informatika-
alkalmazói ismeretek**
(6 óra)

Szövegszerkesztés
Táblázatkezelés
Weblapkészítés
Prezentáció

II. (7+1)

Infotechnológia

1. Folyamatok és rendszerek modellezése
(2 óra)

Problémák megoldása számítógépes modellekkel.

2. Probléma-megoldás
(5 óra)

Informatikai eszközök és módszerek kiválasztása és komplex alkalmazása.

Tantárgyi és iskolai problémák, feladatok megoldása.

Számonkérés
(1 óra)

III. (19+2)

Információs társadalom

1. Az informatika fejlődéstörténete
(6 óra)

Információs korszakok a történelemben.

A számítástechnika története.

Az internet és az IKT forradalma.

Fejlődési trendek, a robotok.

Az IKT veszélyei a személyiségre, illetve az egészségre

2. Az információs társadalomról
(5 óra)

Az információs vagy tudástársadalom fő jellemzői.

A gazdaság, a környezet, a kultúra és a személyiség az információs társadalomban. A környezetvédelem lehetőségei. Az élethosszig tartó tanulás.

Az információ (adat, tudás, felfedezés, szabadság, találmány, szerzői mű ...) mint termék, szolgáltatás.

3. Etika és jog
(3 óra)

A szoftverek csoportosítása a felhasználói jog szerint.

A szellemi termékek védelme, felhasználása és a szerzői jog.

Alapvető viselkedési, publikálási szabályok. A szabad felhasználás köre.

4. Adatvédelem. Az információ megbízhatósága
(5 óra)

Adataink védelme.

Az adatok hitelessége.

Az információ és a tudás megbízhatósága.

Az internetes források megbízhatósága.

Összefoglalás, számonkérés
(2 óra)

IV. (4 óra)

Könyvtári informatika Médiainformatika

Az iskolai könyvtár információs rendszere.

Elektronikus könyvtár, internetes adatbázisok használata.

Digitális könyvtári médiumok.

Katalógusok és tájékoztató eszközök.

Forrás- és információkeresés.

Az információkeresés stratégiája, műveletei és algoritmusai.

Forrásfelhasználás.

V. (9 óra)

Rendszerező összefoglalás

A továbbhaladás feltételei

A tanuló legyen képes számítógépes modellel dolgozni, az eredményeket értelmezni. A tanuló ismerje az információs társadalom legfontosabb jellemzőit. Tudja, hogy a szellemi termékeket a jog védi. Tudja, hogy a szoftvereket csak a licenben meghatározott feltételekkel szabad használni (a copyleft kivételével). Legyen tudatában az adatvédelem fontosságának.

A tanuló tudjon jegyzéket készíteni a megtalált forrásokról. Ismerje és kövesse a forrásfelhasználás szabályait és etikai normáit. Tudjon tájékozódni a közhasznú információs forrásokról. Legyen képes a problémahelyzetnek megfelelő tájékoztató eszközök kiválasztására és használatára.

INFORMATIKA

Specializáció

11-12. évfolyam

Belépő tevékenységformák

Az információs társadalom

Informatikai alapfogalmak. Információs rendszerek szakszerű leírása, elemeinek pontos meghatározása. Dokumentumok választása informatikai eszközök segítségével. Annak ismerete, hogy az információ áru, hogy az információs rendszerekben, de akár csak egy címlistában is hatalmas érték lehet. Keresés számítógépes katalógusokban és adatbázisokban. Adatbiztonság, szerzői jog, etikai vonatkozások alapjainak ismerete.

Prezentáció és grafika

Prezentáció készítése. Önálló multimédia-bemutató elkészítése és vetítése.(Ajánlott témák: etika, egészségnevelés, kommunikáció, az informatika jövője).

Rajzoló és képszerkesztő alkalmazások használata. Konvertálás a különböző képfarmátumok között. A megfelelő rajzeszköz kiválasztása. A rajzeszközök és a színek kezelése. Rajzok, ábrák készítése. Digitális fényképek alakítása retusálása, nyomtatása.

Rajzos-szöveges dokumentumok tervezése, az elkészítés szokásos menete.

Például képgaléria készítése iskolai eseményekről, rendezvényekről vagy szép épületekről vagy híres és elismert emberekről.

Weblap

Weblap készítése a HTML leíró nyelv segítségével. Weblap szerkesztése.

Adatbázis-kezelés

Az adat, adathalmaz, adatállomány, adatbázis fogalmak biztos használata; egy relációs adatbázis alapszintű kezelése. Az adatbázissal szembeni követelmények; adattábla, rekord, mező, kapcsolómező, kulcsmező jellemzők és állomány fogalmak alkalmazása; ezek egymáshoz való viszonyának megértése. Adatok módosítása, törlése. Adatbázis-rendezés, -keresés, -megjelenítés; adatbázis-lekérdezés, kinyomtatás. Az adatbázis védelme. Hozzáférés egy adatbázishoz.

Algoritmizálás, adatmodellezés, programozási ismeretek

Elemi és összetett adatok kezelése, a feladatmegoldáshoz megfelelő adattípus kiválasztása. Egyszerű algoritmusok pontos megfogalmazása. Alapvető adatgyűjtési és feldolgozási algoritmusok (összegzés, számlálás, eldöntés, keresés, kiválasztás, rendezés) alkalmazása feladatmegoldásban. Algoritmusok megvalósítása számítógépen. Rekurzió a feladatok, az adatok és az algoritmusok világában. A programkészítés lépései: feladatmeghatározás, tervezés, kódolás, tesztelés, hibakeresés, hatékonyság- és minőségvizsgálat, dokumentálás

A programozás eszközei

Egyetlen programozási nyelv részbeni (specialitások nélküli) ismerete. Néhány, ettől jelentősen eltérő nyelv alap gondolata.

11. évfolyam

Évi óraszám: 74

TÉMAKÖRÖK

TARTALMAK

I. (6 óra)

Grafika

Képszerkesztés és grafika

Képszerkesztők fontosabb szolgáltatásai. A digitális színes képek felépítése és formátumai, típusai.
A rajzolás eszközei. Képek vágása és retusálása. Fények és színek módosítása. Rétegek használata. Transzformálás. Feliratok.
Képek nyomtatása.

II. (6 óra)

Prezentáció

Prezentáció-készítés

Szöveg, táblázat, rajz, diagram, grafika, fotó, hang, animáció, diamentő és formázása

Összefoglalás, számonkérés (2 óra)

III. (14+2 óra)

Weblap

Weblap készítése (14 óra)

Weblap készítése Web-szerkesztővel.
Formázási lehetőségek.
A HTML elemei.
Weblap készítése a HTML leíró nyelv segítségével.

Összefoglalás, számonkérés (2 óra)

IV. (38+4)

Algoritmizálás, adatmodellezés

1. Elemi és összetett adatok, állomány-szervezés, relációs adatstruktúrák (6 óra)

Az adattípusok osztályozásának lehetséges fajtáit.
Egyszerű és összetett típusok.
Típusokhoz tartozó műveletek. (Numerikus, logikai, karakter-, ill. szövegműveletek; továbbá tömbből elem kiválasztása indexével, rekordból mező kiválasztása nevével, halmazműveletek; szekvenciális állományokra alkalmazható műveletek)

2. Elemi algoritmusok típusfeladatokra (8 óra)

Összegzés, eldöntés, kiválasztás, keresés, megszámlálás, maximum-kiválasztás, kiválogatás, elemi rendezések.
A strukturált programozás alapelvei, a lehetséges programszerkezetek.
Leírni a megfelelő algoritmusokat valamely algoritmus-leíró nyelven.

Számonkérés (1 óra)

3. Programkészítés
(24 óra)

A programkészítés lépései: feladat-meghatározás, tervezés, kódolás, tesztelés, hibakeresés, hatékonyság- és minőségvizsgálat, dokumentálás.

A tervezés és a kódolás közötti különbség.

A programkészítés mintafeladatokra

A tesztelés szerepe, és alapelvei.

Az adott feladathoz olyan tesztadatokat meghatározni, amelyek a hibás működés kiszűrésére alkalmasak.

**Összefoglalás,
számonkérés**
(3 óra)

V. (2 óra)

Év végi ismétlés

A továbbhaladás feltételei

A tanuló tudjon alapvető állományműveleteket végezni a számítógépen. Használja a helyi és a távhálózati kommunikációs lehetőségeket. Önállóan tudjon dokumentumot tervezni és megszerkeszteni. Tudjon néhány diából álló esztétikus és tartalmas bemutatót készíteni és levetíteni. Tudjon egyszerű weboldalt szerkeszteni alkalmazással, HTML nyelv segítségével, hiperhivatkozást elhelyezni.

A tanuló tudjon egyszerű logikai feladatokat megoldani. Tudja értelmezni alapvető algoritmusok működését és alkalmazza őket.

A tanuló legyen képes egy programozási feladatot szabatosan megfogalmazni; tudjon pontos feladat-meghatározás után adatmodellt felállítani; tudjon használni legalább 2 algoritmust leíró eszközt; tudjon a megoldandó feladathoz algoritmust készíteni; legyen képes algoritmusok számítógépes megvalósítására, az elkészült algoritmus helyességének ellenőrzésére!

A tanuló legyen képes egy programozási feladatot adott programozási nyelven megoldani; legyen képes használni egy programozási nyelv fejlesztői környezetét; legyen képes tesztelni programját, hibát keresni, majd javítani benne!

12. évfolyam

Évi óraszám: 64

TÉMAKÖRÖK

TARTALMAK

I. (28+3 óra)

Adatbázis-kezelés

1. Az adatbázis-kezelő program használata
(4 óra)

Adattípusok
Adatbevitel, adatok módosítása, törlése
Adatbázisok létrehozása, karbantartása

2. Adatbázis-kezelési műveletek gyakorlása
(18 óra)

Lekérdezések, függvények használata
Keresés, válogatás, szűrés, rendezés
Összesítés
Adattáblák közötti kapcsolat.
Adatmodell alkotás konkrét feladat alapján.
Valamely lekérdező nyelv alapvető utasításai.

3. Képernyő és nyomtatási formátumok
(6 óra)

Űrlapok használata
Adattáblákból számítandó információk megjelenítése.
Adott mezők felhasználásával jelentés kialakítása és nyomtatása.

Összefoglalás, számonkérés
(3 óra)

II. (26+3 óra)

Informatika-alkalmazói ismeretek

Integrált számítógép alkalmazói ismeretek
(26 óra)

A hétköznapi életben előforduló problémák komplex számítógépes megoldása

Összefoglalás, számonkérés
(3 óra)

III. (4 óra)

Év végi ismétlés

A továbbhaladás feltételei

A tanuló tudjon alapvető állományműveleteket végezni a számítógépen. Használja a helyi és a távhálózati kommunikációs lehetőségeket. Önállóan tudjon dokumentumot tervezni és megszerkeszteni. Tudjon műveleteket táblázatban végezni, és összefüggéseket diagramban megjeleníteni. A tanuló tudjon egyszerű logikai feladatokat megoldani. Tudja értelmezni alapvető algoritmusok működését és alkalmazza őket. Tudjon néhány diából álló bemutatót készíteni. Tudjon információt keresni, megjeleníteni egyszerű adatbázisban.

A tanuló tudja kezelni a rendelkezésére álló adatbázis-kezelő programot; legyen képes adatmodellt alkotni egy konkrét feladat alapján; az adatmodell alapján tudjon adatbázist definiálni, annak tartalmát folyamatosan karbantartani; tudjon egyszerű adatbeviteli sémát (űrlapot) tervezni és alkalmazni; tudjon adattáblák között kapcsolatokat felismerni és felépíteni; nagy adatbázisokból is tudjon lekérdezéssel információt nyerni; a nyert adatokat tudja esztétikus, használható formába elrendezni!

Tartalmi kompetenciák a 12. évfolyam végén

Információs társadalom

- A tanuló legyen tájékozott a jelek és kódok világában;
- értse és tudja használni a gyakorlatban a telekommunikációs eszközöket, rendszereket, képes legyen bekapcsolódni az információs társadalomba;
- képes legyen a korszerű eszközök használatával információt szerezni, feldolgozni, és tudását gyarapítani;
- ismerje az informatika fejlődéstörténetének főbb állomásait;
- ismerje a túlzott informatikai eszközhasználat veszélyeit;
- ismerje az informatika etikai és jogi vonatkozásait!

Informatikai alapok – hardver

- A tanuló ismerje a jelátalakítás és kódolás jelentőségét és módszereit a korszerű informatikában;
- ismerje és használja a rendelkezésre álló (személyi) számítógépet és perifériáit;
- ismerje a helyi és a távhálózatok alapvető szolgáltatásait;
- legyen tisztában a számítógépes munkakörnyezet munkavédelmi és ergonómiai kérdéseivel!

Informatikai alapok – szoftver

- A tanuló ismerje a tanult operációs rendszer(ek) felhasználói felületét és felépítését;
- tudja kezelni a könyvtárszerkezetet;
- ismerje az állománykezelés, adatkezelés lehetőségeit;
- ismerje a számítógépes hálózat(ok) alapvető kommunikációs szolgáltatásait!

Szövegszerkesztés

- A tanuló tudja kezelni a rendelkezésére álló szövegszerkesztő programot;
- tudja használni a szövegszerkesztő program lehetőségeit;
- tudjon önállóan készíteni egyszerű szöveges dokumentumokat;
- részletes feladatleírás alapján legyen képes bármilyen szöveges dokumentum előállítására;
- ismerje a fontosabb típusdokumentumok (pl. meghívó, levél, ...) lehetséges tartalmát és szerkezetét, tudjon ilyeneket önállóan elkészíteni;
- tudja dokumentumait esztétikus formára hozni;
- tudja kezelni a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközeit (helyesírás ellenőrző, szinonima szótár), törekedjen a helyes és igényes fogalmazásra;
- tudjon szöveges dokumentumaiba képeket, táblázatokat (más programok által készített objektumokat) beilleszteni!

Táblázatkezelés

- A tanuló tudja kezelni a rendelkezésére álló táblázatkezelő programot;
- tudja használni a táblázatkezelő program lehetőségeit;
- legyen képes adatokat egyszerű táblázatokba rendezni, azokon elemi számításokat végezni;

- legyen képes egyszerű kimutatásokat készíteni;
- tudjon adatokat célszerűen csoportosítani, közülük meghatározottakat kigyűjteni;
- tudja kimutatásait diagramokkal kiegészíteni, a diagramokat esztétikusan megtervezni!

Adatbázis-kezelés

- A tanuló tudja kezelni a rendelkezésére álló adatbázis-kezelő programot;
- legyen képes adatmodellt alkotni egy konkrét feladat alapján;
- az adatmodell alapján tudjon adatbázist definiálni, annak tartalmát folyamatosan karbantartani;
- tudjon egyszerű adatbeviteli sémát (úrlapot) tervezni és alkalmazni;
- tudjon adattáblák között kapcsolatokat felismerni és felépíteni;
- nagy adatbázisokból is tudjon lekérdezéssel információt nyerni;
- a nyert adatokat tudja esztétikus, használható formába elrendezni!

Információs hálózati szolgáltatások

- Tudjon Interneten információt keresni barangolással, illetve tematikus keresőprogramokkal;
- tudjon elektronikus levelet írni, fogadni, leveleihez különböző dokumentumokat csatolni;
- tudjon hálózaton keresztül közvetlen kapcsolatokat létrehozni;
- tudjon szöveges dokumentumokat, adatállományokat hálózatra elhelyezni;
- tudjon célszerű hiperszöveges dokumentumokat készíteni!

Prezentáció (bemutató) és grafika

- A tanuló tudja kezelni a rendelkezésére álló rajzoló, valamint prezentációs programot;
- tudja használni a rajzoló, valamint prezentációs program lehetőségeit;
- tudjon egyszerű ábrákat rajzolni, azokkal műveleteket végezni;
- tudjon képekkel műveleteket végezni, minőségüket javítani;
- grafikus ábráit, képeit legyen képes szöveges környezetbe esztétikusan elhelyezni;
- képekből, szövegekből tudjon bemutatókat létrehozni!

Könyvtárhasználat

- A tanuló legyen képes az információs társadalom kihívásainak fogadására;
- rendelkezzen a könyvtárra alapozott önművelés képességével;
- a forrásokat komplex és alkotó módon tudja használni;
- ismerje a forrásfelhasználás etikai/formai szabályait!

Algoritmizálás, adatmodellezés

- A tanuló legyen képes egy programozási feladatot szabatosan megfogalmazni;
- tudjon pontos feladat-meghatározás után adatmodellt felállítani;
- tudjon használni legalább 2 algoritmust leíró eszközt;
- tudjon a megoldandó feladathoz algoritmust készíteni;
- legyen képes algoritmusok számítógépes megvalósítására, az elkészült algoritmus helyességének ellenőrzésére!

A programozás eszközei

- A tanuló legyen képes egy programozási feladatot adott programozási nyelven megoldani;
- legyen képes használni egy programozási nyelv fejlesztői környezetét;
- legyen képes tesztelni programját, hibát keresni, majd javítani benne!